

הנעק הסודי

רם כאו כתופים ובמחלות. והם מתכוננים לצאת בקול דממה דקה. החיל המהולל ביותר של ארצות-הברית, אחד הכוחות המעולים ביותר בעולם, יסוג מל-בנון. בפני מי? בפני מה?
המארינס אינם יודעים זאת. אפי' לו שולחיהם אינם יודעים. איש לא ירה עליהם. הם לא נוצחו בשום קרב. ובכל זאת הם נראים עתה ככוח מובס.
 איך זה קרה?

התשובה אינה מצוייה בספרי-ההדרכה של חיל-המארינס, וגם לא של צנחני הוד מל-כותה או של צה"ל. כי כל הכוחות האלה נועדו לחום מלחמה מסוג מסויים — מלחמה קלאסית בשדה-קרב, נגד אויב גלוי, על פי שיטות שלא השתנו בעיקרן מאז עלה תחמושת השלישי מלך מצרים על ארץ כנען.

ברומח ובקשת, ברובה ובתותח, בטיל המונחה ובפצצת המימן — זוהי אותה מלחמה, בקרב פתוח, בין שני מחנות מוגדרים, אשר מנסים לחסל האחד את יריבו. אולם המארינס האומללים נשי לחו לארץ בה מתנהלת מלחמה אחרת לגמרי — מלחמה מסוג מוגדר, חדש, בעלת חוקים חדשים ושייטות חדשות.

לפני חמש שנים היה גמאל עבד אל-נאצר שליט של מדינה מדולדלת, שאיש לא חלם להזמינה לכל ועידה שהיא, לא בפייסגת העולם ולא על תל גמלים. בינתיים הוא כבש שלוש מדינות — את תימן, סוריה ועיראק — ללא שפיכת טיפה אחת של דם, מבלי שחיל מצרי אחד יירה אף לא כדור אחד בזעם. אין ספק כי אותו גורל צפוי לירדן, וכי רק לחץ בינלאומי מאסיבי ימנע גורל זה זמנית מלבנון. מורוה של עבד אל-נאצר, המלך צלאח אל-דין, השיג מטרה זו רק במלחמות בלתי פוסקות ומגואלות בדם רב, להן הקדיש את מיטב שנות חייו. ואילו סגן-האלוף הצעיר מקאהיר הצליח תוך שנים מעטות, ללא שימוש בנשק, למרות מפלות צבאיות ממאירות בסיני ובסואץ.

מה סודו?

אין זה סוד כלל וכלל. עבד אל-נאצר הוא בן 38, בן המאה ה-20. כחיל מקצועי חונך את עקרונות המלחמה החדשה.

במלחמה זו רחק הרדיו את רגלי המקלט, הפסח הסיפמה את מקר מו של הפגז. חזיתותיהם אינן ניי תנות לשרטוט על גבי מפה טופוגרפית. מקומן בלככות ובנשמות.

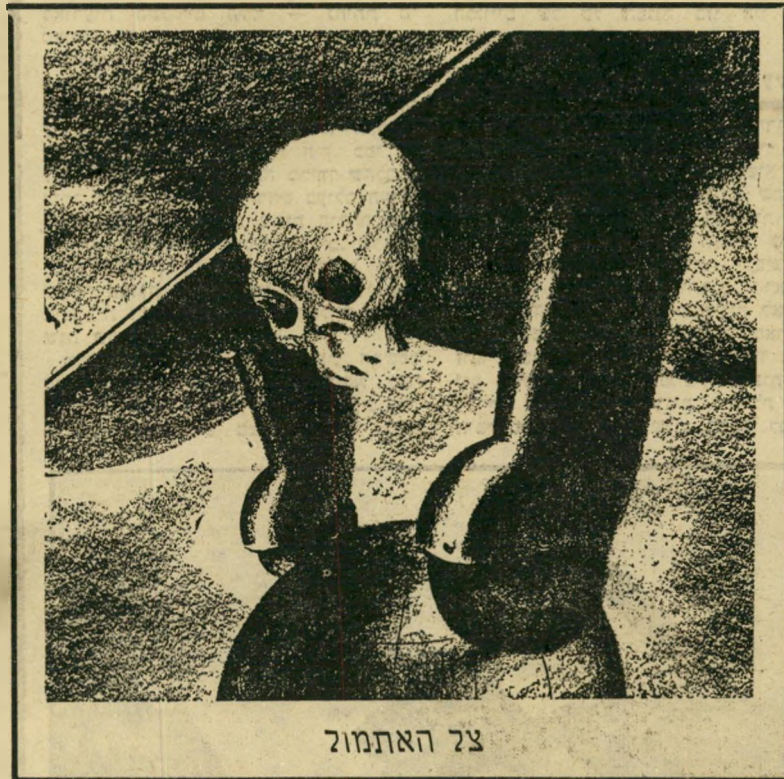
נשיא רע"ם לא המציא מלחמה זו. היא נולדה מעצמה, יחד עם אמצעי הטכניקה החדשה ומבנה החדישה, הקומוניסטים היו הראשונים שהשתמשו בשיטותיה, הפאשיסטים והנאצים השתדלו ללמוד מהם.

אולם גם הקומוניסטים וגם הנאצים לא סמכו עליהם — המכונות הצבאיות האדירות של גרמניה וברית-המועצות עמדו מאחורי סיסמותיה המצלצלות. ואילו הדיקטטור ב-קאהיר הוא אחד הראשונים המנהל מלחמה רעיונית מלאה ללא שום סיוע צבאי. הוא לא היה מסוגל לכבוש את תימן, סוריה או עיראק תוך איום בשימוש בכוח הנשק, כפי שהנאצים כבשו את אוסטרליה, והסובייטים את פולין.

כאן פועל עקרון חדש. מהו? המלחמה הקלאסית היא, בנוסח קארל פון-קלאוויץ, "המשך המדיניות באמצעים אחרים". במלים פשוטות יותר: ניסיון להשיג את המטרות המדיניות עלידי שיטת כוח-ההתנגדות הפיסי של היריב. אחרי ש"מדינה פלוגית לא קיבלה את דרישותינו בדרכי-שלום, אנו יוצאים לחסל את צבאה,

להחריב את עריה ולכבוש את שטחה, עד שהיא מרימה את ידיה ונכנעת בעל-כורחה. המלחמה החדשה גם היא "המשך המדיניות באמצעים אחרים". אך שיטותיה שונות לגמרי. היא מבוססת על ההנחה כי המדינה היריבה אינה גוש אחד — שהיא מורכבת מהרבה חוגים ומעמדות ושכבות. העורך מלחמה זו, משתדל לאמץ לעצמו מטרות היכולות להליב את הכוחות הדינאמיים ביותר במדינה היריבה. הוא עוזר להם להתגבש ולהתארגן, ולחולל ברגע הנכון מהפכה. המהפכה באה במקום הקרב, האמצעים המהפכניים במקום ה"נשק הקלאסי. תחת לשבור את כוח-ההתנגדות של הצד השני ולכפות עליו את מטרותינו בכוח, אנו מבקשים לטפח בו גורמריכח

שוב אינה מלחמה בין מדינות — זוהי מלחמת-אזרחים עולמית, ש"חזיתה עוברת בתוך כל אומה — ואולי כדוב של כל אדם בעולם. יתר על כן: מאחר שמלחמה קטנה ומ"קומית יכולה להוביל בנקל למלחמה כללית, יתכן מאד כי המעצמות הגדולות שוב לא תסבלנה גם מלחמות קלאסיות קטנות — וכי מלחמת קוריאה היתה האחרונה מסוגן. משום כך כמעט בטוח כי גם במרחב השמי לא תהיה עוד שום מלחמה מן הסוג המקובל — אותה מלחמה אשר לה מוקדשות מיטב המחשבות של מנהיגי ישראל, ואשר לה מצויה צה"ל להתכונן. יש להיות מוכנים למלחמה כזאת. אולם

צל האתמוז

גם הרודן האכזרי ביותר מסוגל לשלוט אלא בהסכמתו הפעילה או האילמת של ההמון. כל הגורמים האלה יחד — בני הטכניקה של המאה ה-20 — הוליי דו את המלחמה הרעיונית של ימינו — מלחמה בה יכול אדם אחד, בעל רעיון מושך ומשכנע, לכבוש אימפריה עצומה מבלי לזרוק אף לא פצצה אחת על עיר אחת.

וחו של הלוחם במלחמה הרעיונית הוא ככוח רעיוני. רעיון נפסד, רעיון הנושא בחובו עכבות ושיעבוד, לא ניצח בה.

אילו דגל אדולף היטלר באמת ברעיון של איחוד אירופה, ב"סדר חדש" המבוסס על שותפות העמים — יתכן מאד כי היה מנצח. אולם הוא הפריח סיסמות אלה בציי גיות שחצנית, כדי להסחת בהן את המיתוס ההרסני של גוע עליון ושלטון-עולם גר-מני. לכן לא היה מסוגל לנהל מלחמה רעיונית אמיתית, אלא אך "מלחמה פסיכ" לוגית", שהיא אחותה הקטנה והמכוערת, המלחמה הפסיכולוגית מטופחת כיום ב"מטכ"ל של כל צבא בעולם. אין היא מבקשת לשכנע את הצד השני, אלא לורוע בו מבוכה, שנאה הדדית, פיצול וחוסר-אונים. מכשיריה הם הגייס התמישי והקחיולנינגים. היא יכולה לפלס את הדרך לצבא פולש — אך לא יותר מזה.

הקומוניזם הסובייטי, המצוייד ברעיון גדול ומושך, ירד גם הוא כמעט לדרגה זו, כי הוא נושא עתה בחובו את ורע ההשתלטות הסובייטית והטרור הממלכתי. לכן לא ניצח אלא בארצות שנכבשו על-ידי הצבא הסובייטי. ואילו שתי המהפכות הקומוניסטיות האמיתיות היחידות של דור רנו — הסינית והיוגוסלבית — בוצעו בלי עזרה סובייטית, נגד רצונו המפורש של סטאלין.

במערכות המלחמה הרעיונית לא יאיר המזל לשקרנים, לרמאים ולציניקאים. הוא צוחק לאנשים שהצביחו לזהות את עצמם עם רעיון חיובי ומתקדם, והמאמינים בו בכנות. זה סודו של עבד אל-נאצר — וגם סוד נצחוננו על זעקתי הקרב של המארינס.

ראש ישראל עומדים אנשים זקנים — אנשים שלמדו את כל אשר למרו לפני שעבד אל-נאצר אף ראה את אור העולם. הם מטפלים להם יורשים צעירים כדמותם וכצלמם — צעירים שמושיגים הם ירושת ימי כבא וסבתא.

לכן עומדים אנו חסריושע מול המלחמה הרעיונית הגורלית במרחב — ממש כמו המארינס האמצעים. אנו מוכנים היטב למלחמה אחרת, בתזות אחרת. אולם אין לנו המכשירים הרעיר ניים, המחשבתיים והטכניים — כדי להשתתף במלחמה האחת השוכה כאמת, המלחמה שתכריע את גורלנו.

כדי להשתתף בה, זקוקים אנחנו למצי ביאים חדשים — אנשים שיבינו את כוח המחץ של חיל-הרעיון, כפי שאלופי צה"ל מבינים את האפשרויות של חיל-הרעיון. אנו זקוקים לרעיונות חדשים, המסוגלים להליב ולהמרין מיליונים במרחב השמי. אנו זקוקים לכלים חדשים — למערכת עצר מה של משדרים, של קשרים אישיים ושל ארגוני-פעולה, המסוגלים להתגבר על גבוי לוח ולקבוע חזיתות מהרי האטלס ועד לגדות החיזקל.

אחרת נעמוד מול גמאל עבד אל-נאצר, כמו אכיר משרייין על סוס מקושט מול מטוס סילון דגם 1958.

אם לא יקרה מקרה יוצא-דופן, ברור כמי עט בבטחון מוחלט שמלחמה כזאת לא תהיה עוד אפשרית — מפני שכל המעצמות הגדולות חוששות שתביא בעקבותיה מל-חמה עולמית שסופה השמדתן שלהן יחד עם מיטב הגזע האנושי.

מול הסיבה השלישית — הפחד מפני ההשמדה הטוטאלית — עומדת סיבה חיובית, שגם היא גרמה להחלפת המלחמה הקלאסית במלחמה הרעיונית: גיי בוש אמצעי-הקשר המודרניים והתגבשות שלטון ההמונים.

באמצעות הרדיו יכול עתה כל אדם בעיר לם לדבר ישר אל לב ההמונים במדינה אחרת. אין עוד צורך בשום מתחך: אדם העומד לפני המיקרופון של קול ערב בקאז'היר מדבר ישר אל בן השבט הכורדי בצפון עיראק ואל הפלאת השחור במרכז סודאן — בשפתו שלו, במושגיו שלו. שני אנשים גדולים של המאה ה-20 — שארל דה-גול וגמאל עבד אל-נאצר — עלו לגדולה על גלי הרדיו. הם רדיו-אקטיביים יותר מכל פגז אטומי.

לרדיו יש כוח מוחץ, מפני שהוא פינה אל תברה בעלת הכרה פוליטית, פרי בית הספר של החינוך הממלכתי הכללי. לפני 200 שנה לא היתה חשיבות למחשבותיהם של פלאחים ופועלים שחורים. כיום אין

המזדהים עם מטרותינו ועוזרים להם להגיע לשלטון.

החלפת המלחמה הקלאסית במל-חמה הרעיונית נעוצה בשתי סיבות עיקריות — האחת שלילית והשניה חיובית. מאז תום מלחמת-העולם השניה הגיעו אמצעי-המלחמה לדרגה כזו של קטלניות ששוב אין מדינאי גורמלי מעזי להפעילם. אם המלחמה היא "המשך המדיניות", הרי השימוש בה תלוי בחשבון של רוח והפסד — האם כדאי לנו לסבול את הנוזקים ה"צפויים במלחמה, כדי להשיג את המטרות הרצויות לנו?

כל עוד תיה יחס הגיוני כלשהו בין גודל המטרה לבין גודל המחיר, היתה המלחמה אפשרית. אולם עתה, כאשר מלחמה מימנית כרוכה אוטומאטית בהתאבדות הדדית, שוב אין מטרה בעולם אשר למענה כדאי למישהו ליזום מלחמה.

יכולות לקרות מעיינות. מלחמה יכולה לפרוץ במקרה, או באשמת חולה-רוח בתפקיד אחראי. אולם אם לא יקרה מקרה יוצא-דופן כזה, יש להניח כי מלחמת-העולם השניה, הראשונה בה הופעל נשק אטומי, היתה גם מלחמת-העולם האחר רונה. המלחמה העולמית שלפנינו